

Vårvete, L7-301

Marcus Eriksson, HS Konsult

Till 2012 års odling bör nya Diskett med bra avkastning och högt falltal bli huvudalternativ vid odling på mineraljordar. Triso ger fortfarande högst skörd i försök på mulljord, en trend som funnits de senaste åren. Quarna ligger kvar cirka 15 % under mätaren Vinjett och kräver därmed en merbetalning för att vara intressant att odla.

I det mellansvenska försökssamarbetet etablerades sju vårveteförsök men i årets sammanställning presenteras resultaten endast från fem försök. De andra två försöken har kasserats, ett pga. vattenskador under hösten och ett försök skördades tyvärr av försöksvärden. Samtliga försök etablerades i senare delen av april och utvecklades förhållandevis normalt trots torra förhållanden i de östra delarna.

Antalet sorter ökar i vårveteförsöken och i årets serie har det varit totalt fjorton sorter varav många är med för första gången

i år. I sammanställningarna är endast de nio sorter som provats två år eller mer med. De flesta nya sorterna avkastar som mätaren eller högre med undantag för Scirocco och förstaårsprovade Chasseral som är två mer "Quarna-lik" sorter. Allra högst i avkastning, 114 mot mätaren Vinjett i område D-F, ligger i år en nummersort från KWS som SW har lagt in i de officiella försöken i år. Av marknadssorterna har Diskett avkastat bäst, följd av Vinjett, Triso och Quarna i fallande ordning. Det är nu andra året som Vinjett ligger något över Triso i skörd i område D-F. (Tabell 1) Ser man till de flerårsmedel som presenteras i samma tabell ser man att skörde-skillnaden mellan Triso och Vinjett nu i stort sett raderats ut. Går man däremot in och tittar på enskilda försök så verkar Triso ha en klart större potential på ren mulljord med något lågt pH (se försöket i Odensbacken, tabell 2). Detta är en trend man kan se även när man tittar på försök bakåt i tiden. Quarna ligger som vanligt 15 % under i avkastning och

Tabell 1. Vårvete. Medelavkastning årsvis i område D-F samt flerårsmedel i delområden 2007-2011

Område Sort	D - F 2009	D - F 2010	D - F 2011	Medel D - F 2007-2011	Medel D+E 2007-2011	Medel F 2007-2011
SW Vinjett kg/ha	7 210	6 460	7 270	6 590	6 560	6 600
rel. tal	100	100	100	100	100	100
IGP Triso (SSd)	102	97	99	100	99	101
DSP Quarna (SSd)	88	86	84	86	88	85
SW Diskett	99	103	104	102	102	102
SW Sonett ⁴	104	105	105	105	108	104
SW 51047 ²		105	101	102	104	102
LW Pinch (SSd) ²		104	107	106	104	108
KWS Aurum (SW) ²		99	106	103	105	102
KWS Scirocco (SSd) ²		105	86	89	106	

⁴ Provad 2008-2011. ² Provad 2010-2011.

odlingsekonomin i den sorten måste räddas med en merbetalning för proteinkvaliteten.

Blockbehandlingen har i år givit stort utslag i två av försöken, i Skänninge och Hallstahammar. I Skänninge har mjöldagg och svartpricksjuka noterats som dominerande skadegörare medan man i försöket i Hallstahammar endast gjort noteringar om brunrost. Grundförutsättningar i de enskilda försöken presenteras i tabell 2 där även skördarna för obehandlat och behandlat för marknadssorterna presenteras. Där ser man att Triso svarat bra på behandling i Hallstahammar vilket stämmer med tidigare kunskap om att sorten har dålig motståndskraft mot brunrost. Diskett hade visserligen bra grundskörd i försöket men har svarat bra på svampbehandling så även den sorten bör nog anses som känslig mot brunrost.

Den nyhet som kommer till 2012 är alltså Diskett och den borde vara förstahandsval vid odling på mineraljord då den har något högre avkastning men kanske framförallt

visar ett klart högre falltal. Den har dessutom bättre strågenskaper och mognaden är jämförbar med Vinjett och Triso. Sorternas egenskaper presenteras i tabell 3.

Sortegenskaper, marknadssorter

VINJETT (SW), bra avkastning och mognar medeltidigt. Något låg i proteinhalt, falltal och på gränsen i rymdvikt men sorten är populär på kvarnarna.

TRISO (SSd), bra avkastning men något senare mognad. Bra rymdvikt men något låg i proteinhalt och falltal.

QUARNA (SSd), låg avkastning men något tidigare mognad. Hög proteinhalt och falltal. Mycket styvt strå.

DISKETT (SW), hög avkastning men något senare mognad. Något låg proteinhalt men bra rymdvikt och mycket bra falltal. Stråstyvast av marknadssorterna.

Tabell 2. Sortegenskaper vårve. Medeltal 2007-2011, område D-F

Sort	Proteinhalt (%)	Rymdvikt (g/l)	Falltal* (sek)	Tusen-kornvikt (g)	Vattenhalt (%)	Mognad (dagar)	Strå-längd (cm)	Strå-styrka (%)
SW Vinjett	13,4	782	260	39,7	19,9	121	82	75
IGP Triso (SSd)	13,5	803	270	41,5	21,0	122	83	75
DSP Quarna (SSd)	15,8	787	297	40,7	19,9	119	77	79
SW Diskett	13,3	792	349	39,5	20,0	122	81	84
SW Sonett ⁴	13,4	787	249	39,7	19,6	121	80	90
SW 51047 ²	14,0	793	283	39,9	20,2	121	76	97
LW Pinch (SSd) ²	13,7	769	230	42,0	21,8	127	75	100
KWS Aurum (SW) ²	12,8	805	381	46,3	23,8	125	83	92
KWS Scirocco (SSd) ²	15,2	796	318	49,2	20,5	119	78	100

* Hela landet. ⁴ Provad 2008-2011. ² Provad 2010-2011.

Tabell 3. Marknadssorter 2012 i enskilda försök 2011, område D-F. Obehandlat och behandlat

Sort	Skänninge 100 kg N		Vintrosa 140 kg N		Odensbacken 130 kg N		Hallstahammar 140 kg N		Örsundsbro 120 kg N	
	obeh.	beh.	obeh.	beh.	obeh.	beh.	obeh.	beh.	obeh.	beh.
SW Vinjett kg/ha	7 560	9 650	6 200	5 750	5 080	5 270	5 550	5 810	6 290	6 530
rel.tal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
IGP Triso (SSd)	94	96	84	99	116	117	88	102	98	103
DSP Quama (SSd)	91	90	71	85	73	81	77	74	80	82
SW Diskett	104	97	92	101	100	102	106	123	111	107
Jordart	mmh I Mo		mmh mj LL		Mulljord				mr SL	
pH-värde	7,0		6,2		5,6		6,0		pH 6,7	
Förfukt	Höstraps		Lin		Potatis		Höstvete		Vårtraps	

Logårdsdagen
3 juli 2012 TEMA: Markvård och bördighet

Fokus på västsverige!

Logårdsdagen är en dag för jordbrukare och andra som är intresserade av jordbruk och miljö. Den äger rum i Skänninge och Vintrosa kommuner i Västmanland. Dagen är gratis och öppen för alla. Temat för årets Logårdsdag är 'Markvård och bördighet'. Dagen innehåller föreläsningar, demonstrationer och besök på olika jordbruksföretag. Logårdsdagen är en viktig dag för jordbrukare och andra som är intresserade av jordbruk och miljö. Den äger rum i Skänninge och Vintrosa kommuner i Västmanland. Dagen är gratis och öppen för alla. Temat för årets Logårdsdag är 'Markvård och bördighet'. Dagen innehåller föreläsningar, demonstrationer och besök på olika jordbruksföretag.